

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvie Šiškeové a soudce JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **I. V.**, zastoupeného Mgr. Tomášem Těšitelem, advokátem, se sídlem třída Edvarda Beneše 1527/76, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2018, č. j. OAM-539/ZA-ZA11-VL16-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 3. 2020, č. j. 32 Az 28/2018 – 62

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Tomáši Těšitelovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Rozhodnutím označeným v návěti žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Důvody žalobcovy žádosti, spočívající ve snaze o legalizaci pobytu v České republice, kam původně přicestoval navštívit kamaráda, a obavě z trestního stíhání v zemi původu za ublížení na zdraví a vydírání ze strany synovce poškozeného nebo vyšetřujícího policisty, nejsou podle žalovaného důvody pro udělení mezinárodní ochrany ani doplňkové ochrany.

[2] V žalobě žalobce namítl, že splňuje minimálně podmínku pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Krajský soud v Hradci Králové žalobu zamítl v návěti označeným rozsudkem. V odůvodnění uvedl, že hlavním účelem žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace pobytu žalobce v České republice, který původně přijel navštívit spolužáka a o mezinárodní ochranu požádal až pod hrozbou správního vyhoštění. Žalobce navíc v řízení o správním vyhoštění výslovně uvedl, že na jeho straně není dána překážka vycestování a na Ukrajinu vycestuje dobrovolně. Žalobcovy důvody nebylo možné podřadit pod žádný důvod pro udělení mezinárodní ochrany nebo doplňkové ochrany. K tvrzení o údajném trestním stíhání žalobce nepředložil žádný důkaz, a je tedy nevěrohodné. Krajský soud dále vyhodnotil,

že Zakarpatská oblast na západě Ukrajiny není oblastí, které by se týkala zhoršená bezpečnostní situace, neboť se nejedná o oblast, v níž by probíhaly ozbrojené střety.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spatřoval v tom, že se krajský soud nevypořádal s žalobní námitkou, podle níž je rozhodnutí žalovaného nezákonné z důvodu opakovaného porušení povinností vyplývajících z § 2 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a ze zákona o azylu. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a řádně se nevypořádal se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí ve věci. Krajský soud se převážně omezil na opakování tvrzení stěžovatele a závěrů žalovaného, aniž by zdůvodnil a objasnil, jakým způsobem dané skutečnosti hodnotil.

[5] Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle stěžovatele zatíženo vadami, pro které měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit. Žalovaný a zejména krajský soud si opatřili nedostatečné množství relevantních podkladů ve vztahu k reálné situaci v konfliktem zasažených částech země a vlivu těchto střetů na další území v zemi. Nebylo proto možné objektivně posoudit hrozbu ohrožení života nebo jiné závažné újmy bezprostředně hrozící stěžovateli při návratu do země původu.

[6] Stěžovatel dále poukázal na obavu z pronásledování z důvodu střetů s místní mafii a na svá zjištění o šikanózních tendencích obyvatelstva na Ukrajině tolerovaných státními orgány s cílem poškodit občany, kteří nejsou navenek zcela zjevnými státními příslušníky. Tato tendence je vůči stěžovateli s ohledem na jeho získaný přízvuk více než pravděpodobná. S podobnými snahami o různé druhy „pomsty“ na všech, byť i zdánlivých, sympatizantech a příslušnících jiného etnika se dá setkat napříč celou zemí a ochrany se u tamních státních orgánů nedá dovolat.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázal na správní spis a ztotožnil se s rozsudkem krajského soudu. Trvá na tom, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti jsou pouze obecná a nelze je považovat za řádně uplatněné kasační důvody. Až v kasační stížnosti se objevuje tvrzení o „mafii“, se kterou měl mít stěžovatel problémy, protože se jej snažila dostat do vězení. Nové je rovněž tvrzení o obavě ze šikany ze strany Ukrajinců vůči těm, kteří navenek nevypadají jako Ukrajinci, stejně jako obavy z pomsty vedené vůči lidem, kteří projevují separatistické tendence.

[8] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Ačkoli usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud stručně odůvodnění připojuje.

[9] Jelikož stěžovatel námitky shrnuté v bodě [6] tohoto rozsudku včas neuplatnil v žalobě, a krajský soud se proto těmito otázkami nemohl zabývat, ani Nejvyšší správní soud k nim nepřihlédl v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť jde o námitky ve smyslu uvedeného ustanovení nepřijatelné. Nejvyšší správní soud uvádí, že tento závěr není v souzené věci v kolizi s právním názorem vyjádřeným v nálezů Ústavního soudu ze dne 19. 5. 2020, sp. zn.

pokračování

III. ÚS 3997/19, neboť uvedené námitky stěžovatel mohl uplatnit dříve než v kasační stížnosti, ale ke své újmě tak neučinil.

[10] V projednávané věci spatřuje stěžovatel přesah vlastních zájmů v tom, že se krajský soud nevypořádal s jeho konkrétními tvrzeními, která mohla mít význam z hlediska naplnění podmínek pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. V tom spatřuje zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[11] Nejvyšší správní soud žádá taková pochybení nezjistil. Průběh řízení nebyl stížen vadami, odůvodnění napadeného rozsudku bylo s ohledem na stěžovatelem popsaný skutkový příběh a velmi stručnou, na samé hranici projednatelnosti sepsanou žalobu, dostatečné a srozumitelné.

[12] Není tak pravdou, že krajský soud zatížil napadený rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud ze spisu ověřil, že krajský soud reagoval na žalobní body uplatněné stěžovatelem v zákonné lhůtě pro podání žaloby. Hlavním takovým žalobním bodem byla tvrzená nezákonnost rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[13] Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu „*doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jebož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jebož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*“ Podle odst. 2 téhož ustanovení „*za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*“

[14] Stěžovatel v řízení o mezinárodní ochrany ani v řízení před soudem neuvedl nic, co by mohlo odůvodnit udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Nelze se ztotožnit s tím, že krajský soud pouze zopakoval argumentaci žalovaného a nezaměřil se na stěžovatelem uváděné skutečnosti. Nejvyšší správní soud stabilně judikuje, že není chybou, pokud se soud s posouzením správních orgánů ztotožní a pro stručnost na jejich závěry odkáže. Měl by však v odůvodnění rozsudku vyložit, proč tak učinil, popřípadě přidat alespoň vlastní krátké hodnocení (viz rozsudek ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130). Těmto požadavkům krajský soud dostal. Z rozsudku vyplývá, jakým způsobem se s žalobní argumentací vypořádal, u všech námitkách neopomněl krajský soud uvést vlastní hodnocení. Ve vztahu k přezkoumání rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany pak Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud dostatečně objasnil důvody, pro které stěžovateli doplňková ochrana nenáleží.

[15] Ve vztahu k bezpečnostní situaci na Ukrajině k tomu Nejvyšší správní soud pro doplnění odkazuje na svou konstantní judikaturu, podle které „*situaci na Ukrajině nelze dříve, ani v současné době klasifikovat jako ‚totální konflikt‘, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*“ (usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 – 26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 – 30 či ze dne 4. 7. 2019, č. j. 6 Azs 91/2019 – 26). Přitom „*v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže*

nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (at' už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, č. 1840/2009 Sb. NSS).

[16] Žádnou právní otázku, at' již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury, Nejvyšší správní soud v projednávané věci nenalezl. Otázky, které stěžovatel nastolil v žalobě a poté znovu v kasační stížnosti, již byly opakovaně v relevantní judikatuře tohoto soudu řešeny.

[17] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále též „zákon o pobytu cizinců“; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 – 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifickým nástrojem ochrany lidí, kteří jsou ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újrou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu.

III. Závěr a náklady řízení

[18] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky. Nejvyšší správní soud rovněž nedospěl k závěru, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Proto Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[20] Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 9. 2018, č. j. 32 A 28/2018 - 17 ustanoven zástupcem advokát; ten zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 věta poslední s. ř. s.) Hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 část věty první za středníkem s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepsu a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za něž mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Tato částka je konečná, neboť ustanovený zástupce není plátcem daně z přidané hodnoty. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu